

POSTANOWIENIE

Dnia 15 czerwca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk (przewodniczący)

SSN Roman Trzaskowski

SSN Katarzyna Tyczka-Rote (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa „Y.” spółki z o.o. w B.

przeciwko (...) Bank S.A. w W.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 15 czerwca 2018 r.,

zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 11 stycznia 2018 r., sygn. akt VII ACa (...),

**uchyla zaskarżone postanowienie w punkcie 2 (drugim) i
przekazuje sprawę w tym zakresie Sądowi Apelacyjnemu w (...)
do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach
postępowania zażaleniowego w orzeczeniu kończącym
postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 13 grudnia 2017 roku pozwany (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniósł o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie wraz z uzasadnieniem odpisu wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 12 października 2017 r. na adres pełnomocnika pozwanego. W uzasadnieniu pozwany wskazał, że zawiadomienie o terminie rozprawy apelacyjnej nie zostało doręczone

na prawidłowy adres pełnomocnika pozwanego, przez co nie miał on wiedzy o wydanym w sprawie wyroku. Pozwany podkreślił, że pismami z dnia 23 stycznia 2015 r. oraz z dnia 24 maja 2017 r. wskazał jako adres korespondencyjny: ul. Ł.

Postanowieniem z dnia 11 stycznia 2018 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił wniosek o przywrócenie terminu i odrzucił złożony wraz z nim wniosek pozwanego o doręczenie mu odpisu wyroku z uzasadnieniem. Sąd Apelacyjny uznał, że doręczenie dokonane na pierwotnie wskazany przez niego adres - ul. D. było skutecznie, ponieważ adres wskazany przez pozwanego w pismach z dnia 23 stycznia 2015 roku i z dnia 24 maja 2017 r., skierowanych odpowiednio do Sądu Okręgowego w W. i do Sądu Najwyższego, był jedynie dodatkowym adresem dla doręczenia pism wskazanych w ich treści.

Pozwany złożył zażalenie na postanowienie Sądu Apelacyjnego zaskarżając je w zakresie punktu 2, tj. odrzucenia wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem. Zarzucił naruszenie art. 136 § 1 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. poprzez wadliwe i niezgodne z rzeczywistym stanem rzeczy przyjęcie, że pozwany nie dokonał skutecznie zmiany adresu do korespondencji. We wnioskach domagał się uchylenia postanowienia w zaskarżonym zakresie.

W odpowiedzi powód - „Y.” sp. z o.o. z siedzibą w B. wniósł o oddalenie zażalenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Konstrukcja i treść zażalenia wskazuje, że pozwany domaga się w jego treści przeprowadzenia kontroli prawidłowości postanowienia oddalającego jego wniosek o przywrócenie terminu (dopuszczalnej na podstawie art. 380 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 i art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c.), ponieważ swoją argumentację o niezasadności odrzucenia wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem opiera na zarzucie wadliwości przyjętego przez Sąd drugiej instancji poglądu o prawidłowości zawiadomienia go o terminie rozprawy apelacyjnej, który spowodował oddalenie wniosku o przywrócenie mu terminu do złożenia wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem, a w konsekwencji odrzucenie tego ostatniego wniosku jako spóźnionego.

Przepis art. 136 § 1 k.p.c. nakłada na adresatów doręczeń ciężar procesowy zawiadomienia sądu o każdej zmianie zamieszkania. Regulację tę stosuje się odpowiednio do będącego pełnomocnikiem procesowym adwokata, radcy prawnego lub rzecznika patentowego, co oznacza, że w przypadku zmiany ich miejsca pracy (zmiany adresu kancelarii itp.) powinni oni o tej zmianie poinformować sąd i podać nowy adres, pod który należy dokonywać doręczeń (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2000 r., V CZ 101/00, nie publ.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 kwietnia 2001 r., V CKN 22/01, nie publ.). W razie zaniedbania tej powinności pismo sądowe pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia, chyba że nowy adres jest sądowi znany. O powyższym obowiązku i skutkach jego niedopełnienia sąd powinien pouczyć stronę przy pierwszym doręczeniu. Istotą art. 136 § 1 k.p.c. jest doprowadzenie do stanu zapewniającego niezakłóconą wymianę pism, co jest konieczne do prawidłowego przebiegu postępowania, jego sprawności i zachowania praw stron (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 2010 r., II CZ 116/10, nie publ.).

Przepis art. 136 § 1 k.p.c. nie rozstrzyga o formie, w której należy dokonać zawiadomienia sądu. W związku z tym przyjmuje się, że pisemna informacja tej treści może znaleźć się np. w piśmie procesowym, równie skuteczne będzie zawiadomienie ustne, np. na posiedzeniu jawnym wyznaczonym na rozprawę (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 2003 r., I PK 117/03, nie publ.). Skutki powiadomienia sądu o zmianie adresu do doręczeń działają od chwili wniesienia do sądu pisma procesowego zawierającego informację w tym zakresie lub złożenia odpowiedniego oświadczenia ustnie do protokołu rozprawy.

W rozpatrywanej sprawie pozwany w pismach z dnia 23 stycznia 2015 r. i z dnia 24 maja 2017 r., a następnie w treści pisma o przywrócenie terminu i doręczenie wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 12 października 2017 r. z uzasadnieniem, wskazywał nowy adres korespondencyjny - ul. Ł. Adres ten powtarzał się też na kopercie znajdującej się w aktach sprawy odpowiedzi pozwanego na skargę kasacyjną powoda i na dowodzie nadania odpisu tego pisma powodowi. Respektował go Sąd Najwyższy w toku postępowania kasacyjnego. Sąd Apelacyjny miał obowiązek uwzględnienia tej informacji i kierowania korespondencji

na podany mu nowy adres, był bowiem związany wskazaniem strony i nie mógł w sposób dyskrejonalny kierować korespondencji na dowolny adres. Należy zauważyć, że w toku postępowania wielokrotnie może dochodzić do zmiany adresu do doręczeń. Skuteczność tej zmiany jest uwarunkowana notyfikowaniem sądu. Z chwilą, w której sąd poweźmie informację o zmianie adresu, ma obowiązek uwzględnić ją w dalszym toku czynności.

W związku z tym konieczne było uchylenie zaskarżonego postanowienia, ponieważ niewątpliwie pozwany został zawiadomiony o terminie rozprawy apelacyjnej pod niewłaściwym adresem, a całość argumentacji Sądu Apelacyjnego opierała się na założeniu, że wszystkie doręczenia, a więc i doręczenie zawiadomienia o terminie rozprawy zostało dokonane prawidłowo.

Konieczne jest jednak ponowne rozpoznanie sprawy, ponieważ Sąd Apelacyjny nie rozważył w ogóle zarzutów powoda, który twierdził, że pozwany dowiedział się o wydaniu wyroku z kierowanej do niego korespondencji powoda i komornika sądowego. Ta okoliczność zaś może mieć znaczenie przy ocenie terminowości złożenia wniosku o przywrócenie terminu.

Podstawę prawną wydanego postanowienia stanowi art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. oraz art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398²¹, art. 391 § 1 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c.).